

27 października 2023

Grobowiec rodziny Witwickich w Skarżysku-Kamiennej został odnowiony

Na cmentarzu znajdującym się na osiedlu Zachodnie w Skarżysku-Kamiennej zakończono remont zabytkowego nagrobka rodziny Witwickich, który w ostatnich latach uległ znacznemu zniszczeniu. Inicjatorem renowacji grobowca jest Stowarzyszenie Nasze Dziedzictwo. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego przeznaczył na ten cel dotację w wysokości 20 tys. złotych. W prezentacji odnowionego zabytku udział wziął marszałek Andrzej Bętkowski, który przypomniał, że rodzina Witwickich ma ogromne zasługi dla rozwoju Skarżyska-Kamiennej. Prowadziła w tym mieście odlewnię żeliwa, zapewniała pracę wielu mieszkańcom i przyczyniała się do rozwoju osady Kamienna.

Stowarzyszenie Nasze Dziedzictwo powstało celem uratowania pomnika rodziny Witwickich. W jego skład wchodzi między innymi należący do Rycerzy Kolumba Roman Wojcieszek, Jan Janiec, Cezary Majcherski, potomek rodziny Marek Rytych oraz opiekująca się od lat Nagrobkiem Olga Stępień. Od chwili powstania prowadziło akcję społeczną pozyskania środków finansowych, potrzebnych na renowację nagrobka Rodziny Witwickich. Wśród darczyńców są firmy Wtórpol Leszka Wojteczka, Freedom Huberta Olejarza, Mat-Bud Mirosława Koci, radni ze Skarżyska, Rycerze Kolumba. Urząd Marszałkowski Województwa Świętokrzyskiego oraz Starostwo Powiatowe w Skarżysku-Kamiennej przeznaczyły na renowację po 20 tys. zł.

Kim była rodzina Witwickich

Jan Witwicki (1844 - 1908), powstaniec styczniowy, był przemysłowcem. Dzierżawił zakłady wyrobów żelaznych w Bliżyniu, Rudzie Malenieckiej i Mroczkowie. W Kamiennej założył odlewnię żeliwa. To była wielka, nowoczesna fabryka, dająca pracę sporej części mieszkańców Kamiennej (ponad 500 osób). Miała swoje przedstawicielstwa w Warszawie, Łodzi, Moskwie, Petersburgu, Odessie, Kijowie, Charkowie, Rostowie nad Donem i w Tbilisi. Przy odlewni Jan Witwicki zorganizował pierwszą w osadzie straż pożarną, założył orkiestrę i ochronkę dla dzieci. Członek Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie, grał na wiolonczeli. Jego siostra Helena Witwicka (1841 - 1923) była utalentowaną pianistką, koncertowała w Japonii. Według jednej z teorii to ona "zaraziła" Japończyków muzyką Chopina. W Skarżysku prowadziła ochronkę dla dzieci, złożyła Polską Macierz Szkolną. Kazimierz Witwicki (1888 - 1950), syn Jana, rozbudował odlewnię i emaliernię w Kamiennej, przewodniczył komitetowi budowy kościoła w Skarżysku. W 1920 roku ochotniczo wstąpił do wojska. W 1945 roku aresztowany przez NKWD, zesłany do Rosji, gdzie pracował w hucie w Donbasie. Krótco przed śmiercią wrócił do Polski. Jego dom i majątek w międzyczasie przejęło państwo.

Po rodzinie Witwickich została nazwa jednej z ulic, tablica pamiątkowa przy komendzie straży pożarnej i piękny, wykonany z żeliwa pomnik, stojący blisko bramy wejściowej cmentarza na osiedlu Zachodnie. To najbardziej charakterystyczny nagrobek skarżyskiej nekropolii. Grobowiec został wykonany w odlewni przez Jana Witwickiego i postawiony w 1898 roku. Upłynęło więc już ponad sto lat i nagrobek, mimo wykonania z solidnego materiału, nie oparł się upływowi czasu. Nie oparł się też złodziejom i wandalom, którzy w 2008 roku ukradli ozdobne łańcuchy okalające pomnik, niszcząc przy okazji całe ogrodzenie. Konstrukcji groziło zawalenie.

Dzięki wysiłkowi wielu osób, firm i instytucji w porę udało się temu zapobiec i grobowiec znów staje się ozdobą cmentarza na osiedlu Zachodnie w Skarżysku.

Galeria zdjęć

